

KİTLESEL FONLAMA: TÜRKİYE’DE SON 10 YILIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

*Hatice BAHÇE¹
Metehan TOLON²*

Özet

Araştırma kapsamında kitlesel fonlama konusunda kaleme alınan 2011-2021 aralığını içeren Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yayımlanan erişim sağlanabilen 24 lisansüstü derecede kaleme alınmış tez tespit edilmiştir. Çalışmada, yayımlanan 24 lisansüstü tezin bibliyometrik analiz yöntemi kullanılarak belirli parametreler çerçevesinde incelenmesi amaçlanmıştır. Amaç doğrultusunda erişime açık olarak sunulan lisansüstü tez sayısı, yayım yılları, tezin türü, bağlı oldukları kurum, yazım dili, araştırma yöntemi ve anahtar kelimeleri bibliyometrik analiz yöntemi ile incelenerek elde edilen bulgular neticesinde birtakım sonuçlara ulaşılmıştır. Kitlesel fonlama konulu erişime açık yayımlanan lisansüstü tezlerin sayıca en fazla 2020 yılında yazıldığı, büyük çoğunluğunun yüksek lisans derecesinde yazıldığı, yazarların sırasıyla Marmara Üniversitesi, Bahçeşehir Üniversitesi ve Başkent Üniversitesi’ne bağlı olduğu, tezlerin %87,5 oranla Türkçe dilinde yazıldığı, nicel yaklaşıma kıyasla tezlerde genellikle nitel araştırma yöntemi benimsendiği ve son olarak anahtar kelime aralığının 3 ile 6 arasında değişkenlik gösterdiği görülmüştür.aaa.

Anahtar Kelimeler: Kitlesel Fonlama, Bibliyometrik Analiz, Kavram-Yoğunluk Haritası

CROWDFUNDING: A BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF THE LAST 10 YEARS IN TURKEY

Abstract

Within the scope of the research, 24 postgraduate theses on crowdfunding published in the database of the National Thesis Center of the Council of Higher Education between the years 2011-2021 were identified. In the study, it was aimed to examine 24 postgraduate theses published within the framework of certain parameters by using the bibliometric analysis method. In line with the purpose, the number of postgraduate theses, publication years, the type of the thesis, the institution they are affiliated with, the writing language, the research method and the keywords were examined with the bibliometric analysis method and some results were obtained as a result of the findings. Compared to the quantitative approach, the highest number of graduate theses published on crowdfunding were written in 2020, the majority of them were written in master's degrees, the authors were affiliated with Marmara University, Bahçeşehir University and Başkent University, 87.5% of the theses were written in Turkish. it has been seen that the qualitative research method is generally adopted in theses and finally the keyword range varies between 3 and 6.)

Keywords: Crowdfunding, Bibliometric Analysis, Concept-Density Map

GİRİŞ

Herhangi bir bilim dalıyla ilgili kaleme alınmış çalışmaların belirlenmiş dönemlerde irdelenerek ilgili bilim dalındaki gelişmelerin meydana çıkarılmasında kritik önem arz etmektedir. Ki böyle bir incelemenin belirli aralıklarla gerçekleştirilmesi durumunda ele alınan disiplindeki gelişme durumunu ortaya çıkarmak mümkün hale gelmektedir. Bu yöntemle elde edilen sonuçlar incelenen bilim dalında gelişme varsa bu

¹ Öğr. Gör., Kayseri Üniversitesi, Bünyan Meslek Yüksekokulu, haticeuc@kayseri.edu.tr, ORCID: 0000-0002-4358-4400

² Prof. Dr., Hacı Bayram Veli Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, metehan.tolon@hbv.edu.tr, ORCID: 0000-0003-0832-3632

gelişmeye neden olan eğilimleri anlama, sorun olması durumunda ise çözüm sağlama olanağı sunmaktadır (Üsdiken ve Pasadeos, 1993). Bir bilim dalındaki ilerlemeleri ya da problemleri ortaya çıkarmak ve değerlendirebilmek noktasında en önemli veri tabanının ilgili alanda yayımlanmış olan çalışmaların oluşturduğu ve bu çalışmaların daha nesnel bulgu ve sonuçlar ortaya koyduğu görüşü bilim adamları arasında genel kabul görmektedir (Kozak, 2001:26).

Sayım yapmaya dayalı bir alan olan bibliyometri, kitap, dergi, tez, makale gibi yayınların çeşitli özelliklerinin istatistiksel yöntemlerle incelenerek belirli bulgulara ulaşılması temeline dayandırıldığı belirtilmektedir (Al ve Coştur, 2007:144). Bibliyometrik analizin tarihsel gelişimine baktığımızda kökenlerinin Batıya dayandığını ve bibliyografyaların istatistiki değerlendirilmelerinden kaynaklandığını görmekteyiz (Osareh, 1996:149). Bibliyometri terimi ilk olarak Allan Pritchard tarafından 1969 yılında matematiksel ve istatistiksel metotların kitaplara ve çeşitli yayınlara uygulanması ile hayat bulmuş, sonrasında Robert A. Fairthorne Dökümantasyon Dergisi'nde yayınlanan makalesinde bu terimi kullanmıştır (Aksoy, 2020:135).

Bibliyometrik analiz uygulanarak hazırlanan çalışmalarda yazarlara ait özellikler, yazarların bağlı olduğu kurumlar, çalışmanın konusu, kullanılan kaynaklar, atıf yapılan yazarlar, kullanılan anahtar kelimeler gibi parametreler betimleyici istatistiksel yöntemler kullanılmaktadır (Çetinkaya Bozkurt ve Çetin, 2016:232). Osareh (1996) eserinde iki farklı bibliyometrik analiz çalışması olduğunu ifade etmektedir. Bunlardan ilki, çalışmalarda kullanılan kaynaklardan faydalanarak atıf analizi yöntemini ele alan bibliyometrik analizdir. Bir diğeri ise, çalışmaların konularını, yayım yıllarını, yazarların özelliklerini ve unvanlarını, kullanılan anahtar kelimeleri gibi çeşitli parametrelerle inceleyen betimleyici bibliyometrik analizdir (Tabak, Öztürk ve Barbak, 2016:119). Ayrıca bibliyometrik incelemelerde bibliyometrik yasalar (Braford Yasası, Lotka Yasası ve Zipf Yasası), atıf analizi ve araştırma performans göstergeleri şeklinde üç temel araştırma alanı da yer almaktadır (Diodato, 1994:14).

Yükseköğretim kurumları bilgi üretimini sağlayan kuruluşların başında gelmekte, toplumsal gelişmeye ve ilerlemeye katkı sağlamaktadır. Yükseköğretim kurumlarının lisansüstü birimlerinde üretilen tez çalışmaları ise bu toplumsal gelişme ve ilerlemeye katkıda bulunmaktadır. Bunlardan dolayı ülkemizde kaleme alınmış olan lisansüstü tezlerin incelenmesi, ilerleyişin ve gelişimin ortaya çıkarılması açısından önem arz etmekte; literatüre, bilime ve topluma katkı sağlamaktadır (Tayfun ve ark., 2018:524).

Çalışmada ilk olarak 1997 yılında ABD'de kullanılmaya başlanılan, ülkemizde ise 2010 yılında tanışılan, girişimcilerin çok sayıda kişiden küçük tutarlar toplayarak gereken sermayeyi sağlamaları olarak ifade edilen kitlesel fonlama (Vural, 2019:1) konusunda kaleme alınmış ve Ulusal Tez Merkezinde yayımlanmış tezlerin çeşitli parametreler dahilinde bibliyometrik analizi amaçlanmıştır. Çalışmaya konu olan kitlesel fonlama hem ülkemizde farkındalığı artan bir mecra olduğundan son on yılda gelişme ve ilerleyişini göstermesi hem de bu konuda çalışmak isteyen araştırmacı ve akademisyenlere rehberlik etmesi açısından önem arz etmektedir.

Çalışma beş bölümden oluşmaktadır. Başlangıçta bibliyometrik analiz açıklanmış, birinci bölümde ise kitlesel fonlama olgusu ve literatürde bibliyometrik analiz kullanılan çalışmalara yer verilmiştir. İkinci bölümde çalışmanın yöntemine değinilmiştir. Bir sonraki bölümde incelenen lisansüstü tezlerden elde

edilen bulgular sunulmuş, son bölümde ise bulgular çerçevesinde elde edilen sonuçlar değerlendirilerek araştırmacılara ve akademisyenlere öneriler getirilmiştir.

1. LİTERATÜR ARAŞTIRMASI

Günümüzde, rekabette meydana gelen hızlı artış, küreselleşme, internet, bilgisayar ve bilgi teknolojilerindeki gelişmeler pek çok alanda olduğu gibi girişimcilik ve finans alanında da birçok değişiklik ve yeniliğe yol açmıştır. Girişimciler karşılaştıkları problemlerin içerisinde en çok finansal kaynağı elde etmede sorun yaşamaktadırlar. Arkadaş, aile, bankalar ve diğer finans kurumları ile devlet gibi klasik yollarla elde ettikleri finansal kaynaklara yeni kavram ve yöntemler eklenmiş, kişisel girişimler ve faaliyetler ön plana çıkmıştır. İçinde bulunduğumuz zamanda ABD ve Avrupa’da oldukça etkin kullanılan, ülkemizde ise ilk olarak 2010 yılında tanışılan kitlesel fonlama yöntemi finans literatürüne eklenen yeni kavramlar arasında kendine yer bulmuştur (Vural, 2019:1).

2008 yılında tüm dünyada etkili olan ekonomik kriz ile işletmelerin klasik finans yöntemlerini kullanarak kaynak sağlamada sıkıntı yaşaması, bankaların kredi maliyetlerini artırması, bankalardan sermaye elde edilmesinin zorlaşması ile ortaya çıkan kitlesel fonlama, girişimcilerin finansal kaynağa erişimlerini sağlayan modern, inovatif girişim finansmanı tekniğidir. Bu teknik finansal destek arayan girişimcilere, klasik finans kaynakları yerine internet olanaklarının kullanılması yolunu açarak daha hızlı bir şekilde çok sayıda yatırımcıya erişerek fon elde etme imkanı sunmaktadır (İşler, 2014:51). Girişimcilere fon sağlayan destekçiler ise girişimciler tarafından sunulan projelere sağladıkları bu fonlar karşılığında ortaklık, ödül, ön sipariş olanağı gibi karşılıklar elde etmek için ya da hiçbir karşılık beklemeden sadece bağışta bulunarak sermaye arayan girişimcilere istedikleri fonu sağlamaktadırlar (Ünsal, 2017:21).

Kitlesel fonlama kavramının uygulamasını ilk olarak 1997 yılında bir müzik topluluğu olan Marillion’un ABD’ye turne düzenlemek amacıyla hayranlarından internet aracılığıyla 60.000\$ fon toplamasıyla görmekteyiz (Ünsal, 2017:17). Kavramın literatüre girişi ise 2006 yılında Michael Sullivan’ın “fundavlog” olarak adlandırdığı çalışmasını kullanarak projeleri fonlama düşüncesiyle karşımıza çıkmaktadır (İşler, 2014:52). Kitlesel fonlama modelinin ülkemizde kullanımı yeni olup, kurulan ilk kitle fonlaması platformu 2010 yılında ProjemeFON, bu platform aracılığıyla başarılı olan ilk proje ise Zumbara projesidir (Vural, 2019:141).

Dünya’da yaygın olarak kullanılan, ülkemizde ise hızı giderek artan kitlesel fonlama farklı yazarlar tarafından farklı açılardan ele alınarak çeşitlendirilse de genel kanı yatırım amaçlı ve yatırım amaçlı olmayan şeklinde ikiye ayrıldığı yönündedir. Yatırım amaçlı kitle fonlaması yöntemleri, hisse bazlı ve borç bazlı; yatırım amaçlı olmayan kitle fonlaması modelleri, ödül bazlı ve bağış bazlı olarak sınıflandırılmaktadır (Şahap, 2020:53).

Tarihsel süreç içerisinde bibliyometrik analiz kullanılan çalışmalar ise detaylarıyla Tablo 1’de gösterilmektedir.

Tablo 1. Bibliyometrik Analizin Kullanıldığı Çalışmalarla İlgili Bilgiler

Sıra No	Yıl	Yazar(lar)	Başlık	Konu
1	1917	Cole ve Eales	The history of comparative anatomy. Part I: A statistical analysis of the literature.	1550 ila 1860 yılları arasında karşılaştırmalı anatomi branşında gerçekleştirilen yayımlar istatistiksel analizler ile ortaya konulmuştur.
2	1923	E. Wyndham Hulme	Statistical bibliography in relation to the growth of modern civilization.	Tarih alanında yayımlanan çalışmaların istatistiki analizi gerçekleştirilmiştir.
3	1927	P.L.K. Gross ve E.M. Gross	College libraries and chemical education.	Journal of the American Chemical Society dergisinde yayımlanan makalelerin kaynakçaları atıf analizi yöntemiyle sunulmuştur.
4	2004	Al ve Tonta	Atıf analizi: Hacettepe Üniversitesi kütüphanecilik bölümü tezlerinde atıf yapılan kaynaklar.	1974-2002 yılları arasında Hacettepe Üniversitesi Kütüphanecilik bölümünde yazılan lisansüstü tezleri bibliyometrik analiz ile değerlendirilmiştir.
5	2007	Al ve Coştur	Türk Psikoloji Dergisi'nin bibliyometrik profili.	1995-2005 yılları arasında Social Science Citation Index'de (SSCI) taranan Türk Psikoloji Dergisini bibliyometrik analiz ile ele alınmıştır.
6	2012	Özel ve Kozak	Turizm pazarlaması alanının bibliyometrik profili (2000-2010) ve bir atıf analizi çalışması.	2000-2010 yılları arasında turizm pazarlaması konulu yayımlanan Türkçe makaleleri bibliyometrik analiz ile incelenmiştir.
7	2013	Şakar ve Cerit	Uluslararası alan indekslerinde Türkiye pazarlama yazını: Bibliyometrik analizler ve nitel bir araştırma.	1980-2012 yılları arasında Social Science Citation Index'de (SSCI) taranan ve başlığında pazarlama kelimesine yer veren çalışmalar bibliyometrik analiz kullanılarak incelenmiştir.
8	2014	Hotamışlı ve Erem	Muhasebe ve Finansman Dergisi'nde yayımlanan makalelerin bibliyometrik analizi.	2005-2013 yılları arasında Muhasebe ve Finansman Dergisinde yayımlanan makaleler bibliyometrik analiz ile değerlendirilmiştir.
9	2015	Ulu ve Akdağ	Dergilerde yayınlanan hakem denetimli makalelerin bibliyometrik profili: Selçuk iletişim örneği.	1999-2013 yılları arasında Selçuk İletişim Dergisinde yayımlanan makalelerin bibliyometrik analizi gerçekleştirilmiştir.
10	2016	Boztoprak, Demir ve Çoruhlu	Türkiye'de harita/geomatik mühendisliğinde yapılan doktora tezlerinin içerik analizi.	Türkiye'de Harita Mühendisliği alanında kaleme alınmış olan Doktora tezleri bibliyometrik analiz kullanılarak değerlendirilmiştir.
11	2020	Aksoy	Bilgi Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi'nde işletme alanında yayımlanmış makalelerin bibliyometrik analizi.	1996-2020 yılları arasında Bilgi Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisinde işletme alanında yayımlanan makaleler

				bibliyometrik analiz kullanılarak incelenmiştir.
12	2021	Baynal Doğan, Doğan ve Aykan	Liderlik tarzlarının bibliyometrik analizi.	1975-2020 yılları arasında Web of Science veri tabanında yer alan liderlik tarzları konusunu içeren makaleler bibliyometrik analiz yöntemi ile incelenmiştir.

Kaynak: Polat, Z.A., Saraçoğlu, A. ve Duman, H. (2019). Harita Dergisi'nin Bibliyometrik Analizi. Harita Dergisi, 161, 46-56.

2. YÖNTEM

Temel olarak bibliyometrik analiz başlığı altında kullanılan yöntemler aşağıdaki şekilde sıralanmaktadır (Polat, Saraçoğlu ve Duman, 2019:47):

- 1- Atıf Analizi (Citation Index),
- 2- Bibliyografik Eşleştirme,
- 3- Ortak Atıf Analizi (Cocitation),
- 4- Bibliyometrik Haritalama Yöntemi.

Atıf analizi, yazarlar tarafından ortaya atılan fikirlerin diğer araştırmacı ve akademisyenler tarafından kaynak olarak gösterilmesidir (Lluch vd. 2009:374). Bibliyometrik eşleştirme; farklı iki kaynaktan aynı yayına atıf yapılmasıdır (Rehn ve Kronman, 2008:7). Ortak atıf analizi bir kaynaktan farklı iki yayına atıf yapılması olarak tanımlanmaktadır. Bibliyometrik haritalama modeli ise yayınlara katkı veren yazarların ve kurumların dağılımını ve yayınların içeriklerini incelemektedir. Bu çalışmada bibliyometrik analiz yöntemlerinden bibliyografik haritalama modeli kullanılmıştır. Bu çalışma nitel araştırma modeline göre tasarlanmıştır. Betimsel nitelikte olan bu çalışmada Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nde 2011-2021 yılları arasında yayımlanan ve içerikleri kitlesel fonlama olan lisansüstü tezler birçok parametre kapsamında irdelenmiştir. Araştırmanın temelini oluşturan lisansüstü tezlerin elde edilmesi için öncelikle Ulusal Tez Merkezi'ne elektronik ortamda erişim sağlanarak kitlesel fonlama konulu lisansüstü tezler belirlenmiş ve Tablo 2'de sunulmuştur. Sunulan bilgilere göre, kitlesel fonlama konusu ile ilgili yayımlanan 25 adet lisansüstü tezin mevcut olduğu, bu tezlerin 24'ünün erişiminin açık, 1 tanesinin erişiminin kapalı olduğu; erişimi açık olan tezlerin çoğunluğu yüksek lisans derecesine sahip tezlerden oluştuğu tespit edilmiştir.

Tablo 2. 2011-2021 Yılları Arasında Kitlesel Fonlama Konulu Lisansüstü Tez Dağılımı

Araştırma Konusu	Erişimi Açık Olan Lisansüstü Tezler		Erişimi Kapalı Olan Lisansüstü Tezler	
	Yüksek Lisans	Doktora	Yüksek Lisans	Doktora
Kitlesel Fonlama	17	7	1	-
Toplam	24		1	
Genel Toplam				25

Kaynak: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/giris.jsp> adresinden elde edilen veriler doğrultusunda araştırmacı tarafından oluşturulmuştur (Erişim Tarihi: 20/12/2021)

Çalışmada uygulanan bibliyometrik haritalama yöntemi Ulusal Tez Merkezi'nden taranarak elde edilen erişime açık 24 lisansüstü teze yönelik gerçekleştirilmiş, ulaşılan verilerin frekanslarına ve yüzdelere ait tanımlayıcı istatistikî değerler sunulmuştur. Araştırmanın kısıtını ele alınan konunun yalnızca 2011 ila 2021 yılları arası sınırlandırılması oluşturmaktadır. Saptanan yıllar arasında Ulusal Tez Merkezi veri tabanında sunulmuş tezler ele alınarak henüz girişi gerçekleştirilmemiş tezler araştırma kapsamı dışında bırakılmıştır. Bu çalışmanın araştırma problemini "Ulusal Tez Merkezi'nde 2011-2021 yılları arasında yayımlanmış kitlesel fonlama konusundaki lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizleri nasıldır?" sorusu oluşturmaktadır. Araştırma problemini cevaplama amacıyla çalışmada kullanılan bibliyometrik parametreler aşağıda verilmiştir:

1. Ulusal Tez Merkezi'nde 2011-2021 yılları arasında kitlesel fonlama konulu yayımlanan tezlerin yayımlandıkları yıllara göre dağılımı nasıldır?
2. Ulusal Tez Merkezi'nde 2011-2021 yılları arasında kitlesel fonlama konulu yayımlanan tezlerin türlerine göre dağılımı nasıldır?
3. Ulusal Tez Merkezi'nde 2011-2021 yılları arasında kitlesel fonlama konulu yayımlanan tezlerin bağlı oldukları kuruma göre dağılımı nasıldır?
4. Ulusal Tez Merkezi'nde 2011-2021 yılları arasında kitlesel fonlama konulu yayımlanan tezlerin yazım diline göre dağılımı nasıldır?
5. Ulusal Tez Merkezi'nde 2011-2021 yılları arasında kitlesel fonlama konulu yayımlanan tezlerin araştırma yöntemlerine göre dağılımı nasıldır?
6. Ulusal Tez Merkezi'nde 2011-2021 yılları arasında kitlesel fonlama konulu yayımlanan tezlerin anahtar kelimelerine göre dağılımı nasıldır?

3. BULGULAR

Araştırmada 2011-2021 yılları arasında Ulusal Tez Merkezi'nde yayımlanan kitlesel fonlama konulu 24 lisansüstü tez araştırma problemini çözümlenme amacıyla farklı parametreler kapsamında incelenmiş ve bulgulara yönelik bilgiler aşağıda verilmiştir.

2011-2021 yılları arasında Ulusal Tez Merkezi'nde yayımlanan kitlesel fonlama konulu 24 lisansüstü tezin yıllara göre dağılımı Tablo 3'de verilmiştir. Tabloya göre çalışma konusu ile ilgili yayımlanmış en güncel tezin 2021 yılına ait olduğu görülmektedir. Konuya ilişkin en fazla tez %37,5 ile 2020 yılında yayımlanmıştır.

Tablo 3. Lisansüstü Tezlerin Yayımlandıkları Yıllara Yönelik Dağılımı

Parametreler	Gruplar	n	%
Lisansüstü tezlerin yayımlandığı yıllar	2014	1	4,2
	2016	2	8,3
	2018	1	4,2
	2019	8	33,3
	2020	9	37,5
	2021	3	12,5
Toplam		24	100,0

2011-2021 yılları arasında Ulusal Tez Merkezi'nde yayımlanan kitlesel fonlama konulu 24 lisansüstü tezin türlerine göre dağılımı Tablo 4'te gösterilmiştir. Tabloya göre yayımlanan tezlerin %70,8 oranla büyük çoğunluğu yüksek lisans tezlerine aittir. Konuyla ilgili doktora derecesinde yazılan tezlerin oranı ise %29,2'dir.

Tablo 4. Lisansüstü Tezlerin Türüne Yönelik Dağılımı

Parametreler	Gruplar	n	%
Lisansüstü tezlerin türü	Yüksek Lisans	17	70,8
	Doktora	7	29,2
Toplam		24	100,0

2011-2021 yılları arasında Ulusal Tez Merkezi'nde yayımlanan kitlesel fonlama konulu 24 lisansüstü tezin bağlı oldukları kuruma göre dağılımı Tablo 5'te gösterilmiştir. Tabloya göre kitlesel fonlama konulu lisansüstü tez yayımlayan kurumlar arasında ilk sırada %12,5 oranla Marmara Üniversitesi yer almaktadır. Marmara Üniversitesi'ni takiben %8,3 oranla Bahçeşehir Üniversitesi, Başkent Üniversitesi ve İstanbul Teknik Üniversitesini gelmektedir. Diğer kurumlar ise %4,2 oranla sıralanmaktadır.

Tablo 5. Tezlerin Bağlı Buldukları Kuruma Yönelik Dağılımı

Parametreler	Gruplar	n	%
Lisansüstü tezlerin bağlı olduğu kurumlar	Marmara Üniversitesi	3	12,5
	Bahçeşehir Üniversitesi	2	8,3
	Başkent Üniversitesi	2	8,3
	İstanbul Teknik Üniversitesi	2	8,3
	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	1	4,2
	Hacettepe Üniversitesi	1	4,2
	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	1	4,2
	İstanbul Üniversitesi	1	4,2
	Yalova Üniversitesi	1	4,2
	Düzce Üniversitesi	1	4,2
	Kırklareli Üniversitesi	1	4,2
	Galatasaray Üniversitesi	1	4,2
	Yıldız Teknik Üniversitesi	1	4,2
	İstanbul Okan Üniversitesi	1	4,2
	Atılım Üniversitesi	1	4,2
	İstanbul Bilgi Üniversitesi	1	4,2
	Dokuz Eylül Üniversitesi	1	4,2
Pamukkale Üniversitesi	1	4,2	
Ege Üniversitesi	1	4,2	
Toplam		24	100,0

2011-2021 yılları arasında Ulusal Tez Merkezi'nde yayımlanan kitlesel fonlama konulu 24 lisansüstü tezin yazım diline göre dağılımı Tablo 6'da verilmiştir. Tabloya göre, yayımlanan tezlerin büyük çoğunluğu %87,5'lik bir oranla Türkçe dilinde kaleme alınmıştır. İngilizce olarak yazılan tezlerin oranı ise %12,5'tir.

Tablo 6. Lisansüstü Tezlerin Yazım Diline Yönelik Dağılımı

Parametreler	Gruplar	n	%
Lisansüstü tezlerin yazım dili	Türkçe	21	87,5
	İngilizce	3	12,5
Toplam		24	100,0

2011-2021 yılları arasında Ulusal Tez Merkezi'nde yayımlanan kitlesel fonlama konulu 24 lisansüstü tezin araştırma yöntemlerine göre dağılımı Tablo 7'de gösterilmiştir. Tabloya göre, yayımlanan tezlerin %54,2'si nitel, %45,8'i nicel yöntem benimsenerek yazılmıştır.

çerçevesinde ele alınmıştır. Uygulamaya konulan yöntem genel olarak araştırmacının etkisi olmayan materyallerin değerlendirilmesi şeklinde ifade edilebilir.

Araştırma sürecinde öncelikle “kitlesel fonlama” kelimesi ile ulusal tez merkezinde detaylı arama yapılarak konuya ilişkin çalışmalar elde edilmiştir. Daha sonra elde edilen çalışmalar yayım yılı, yayım türü, yazım dili, bağlı olduğu kurumlar ve kullanılan araştırma yöntemleri parametreleri çerçevesinde SPSS 23.0 paket programı kullanılarak dağılımları değerlendirilmiştir. Word Art programı kullanılarak çalışmalarda yoğun olarak kullanılan anahtar kelimelerden oluşan bir kavram-yoğunluk haritası oluşturulmuştur. Son dönemim önemli ve değer verilen bir konusu olarak karşımıza çıkan kitlesel fonlama her geçen gün çalışma alanını genişleterek değerini artıran bir konuma doğru ilerlemektedir. Bu sebeple konuya ilişkin hazırlanan çalışmaların bir araya getirilerek bütüncül halde sunulması yeni çalışmalara yol gösterici nitelikte olacaktır. Ayrıca sadece akademik çalışmalar değil, işletmelerin, girişimcilerin ve yatırımcıların uygulamalarına destek niteliğinde kullanılabileceğinden önem arz etmektedir.

Kitlesel fonlama konusunda ülkemizde kaleme alınmış olan tez çalışmalarının belirlediğimiz on yıllık süreçte ilk kez 2014’te çalışıldığı, günümüze yaklaştıkça çalışmaların yoğunlaştığı görülmüştür. İlk kitlesel fonlama platformu oluştuğunda ülkemizde konuyla alakalı bir literatür varlığının bulunmaması, gün geçtikçe konu ile ilgili çalışmalara başlanması bu durumun nedeni olarak gösterilebilir.

İncelenen lisansüstü tezlerin hem yüksek lisans hem doktora derecesinde olduğu ancak büyük çoğunluğunun yüksek lisans türünde kaleme alındığı sonucuna ulaşılmıştır. Konunun ülkemizde yeni yeni yaygınlaşması, doktora programında eğitimini sürdüren araştırmacıların farklı alanlara ve konulara yönelmeleri yahut öğretim elemanlarının bireyleri farklı alanlara yönlendirmeleri bu sonuca bir neden niteliğinde olduğu düşünülmektedir.

İncelenen tezlerin toplam 19 üniversitede çalışıldığı, Marmara Üniversitesi’nin diğerlerine kıyasla konu ile ilgili sayıca fazla tez yazdırarak birinci sırada yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Tezlerin bağlı bulunduğu kurumlar genel olarak incelendiğinde kitlesel fonlama konusunun devlet üniversitelerinde daha fazla çalışıldığını söylemek yanlış olmayacaktır.

Çalışmada ele alınan kitlesel fonlama konulu lisansüstü tezlerden büyük çoğunluğun Türkçe dilinde kaleme alındığı sonucuna ulaşılmıştır. İngilizce dilinde ele alınan tezler aynı zamanda doktora derecesinde yer alan tezlerdir. Elbette ki tezlerin büyük çoğunluğun Türkçe olarak yazılması beklenen sonuçtur. Bu noktada tez danışmanlarının yönlendirmeleri ve hem danışmanların hem de yazarların İngilizceye hakim olmaları etkili olmaktadır. Ülkemizde öncelikli Türkçe dilinde yazım tercih edildiğinden hem konunun ilerlemesi hem de konunun detaylarıyla aktarılabilmesi açısından anadil kullanımı önem arz etmektedir.

Tezlerde kullanılan araştırma yöntemleri incelendiğinde, %8,4 gibi çok az bir oranla nitel araştırma yönteminin benimsendiğini görmekteyiz. Konu ile ilgili geçerli bir ölçek henüz literatürde yer almamaktadır. Yapılan nicel çalışmalar ya bir teoriye dayandırılarak uygulanmış ya da bir başka ölçek/ölçekler konuya uyarlanarak sonuçlar elde edilmiştir. Yabancı literatürde çalışmaların çok büyük çoğunluğu nitel araştırma yöntemleri kullanılarak sunulmuştur. Kitlesel fonlama tarafları ile yapılan görüşmeler neticesinde sonuçlar elde edilmiştir. Konu ile ilgili kitlesel fonlama tarafları ile yapılan

görüşmeler neticesinde daha gerçekçi ve uygulanabilir sonuçlar elde edileceği düşünülmektedir ancak konuya dair ölçek bulunmaması da bir eksiklik olarak değerlendirilmektedir.

Bu çalışma araştırmacılara, konuya yönelik belirli parametrelerin öne çıkarıldığı bir tablo sunması bakımından kılavuz niteliği taşımaktadır. Tezlerde nicel yöntemle kıyasla nitel yöntemler kullanılması göz önüne alındığında nicel yöntemle yönelik bir ölçeğin literatüre kazandırılması alan içerisinde bir farklılık oluşturacaktır. Ayrıca sadece akademik alanda değil; kitlesel fonlama tarafları olan girişimcilere, yatırımcılara ve işletmelere uygulayıcı anlamda yol gösterici olacaktır.

Konu ile ilgili gelecekte yapılacak olan çalışmalar, parametrelerde farklılıklara gidilerek değişik yönlerden ele alınabilir. Çalışmamızda sunduğumuz parametrelere ek olarak, sayfa numarası, enstitü-anabilim dalı bilgisi, danışman ve yazar bilgisi, sayfa numarası, kaynakça tahlili gibi parametreler dahilinde incelemeler yapılabilir. Farklı bir alan olarak makaleler yahut dergiler değişik parametreler çerçevesinde araştırılabilir. Çalışmamızda kullanılan bibliyometrik haritalama yönteminden farklı olarak, yayımlanan makale ya da tezlerden kimlerin faydalandığını belirlemek üzere atıf analizi, bibliyografik eşleştirme veya ortak atıf analizi yöntemlerinin tercih edilmesi alana yüksek katma değer sunacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Aksoy, G. (2020). Bilig Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi'nde işletme alanında yayımlanmış makalelerin bibliyometrik analizi. *Kayseri Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2 (2), 134-149.
- Al, U. ve Coştur, R. (2007). Türk Psikoloji Dergisi'nin bibliyometrik profili. *Türk Kütüphaneciliği*, 21 (2), 142-163.
- Al, U. ve Tonta, Y. (2004). Atıf analizi: Hacettepe Üniversitesi kütüphanecilik bölümü tezlerinde atıf yapılan kaynaklar. *Bilgi Dünyası*, 5(1), 19-47.
- Baynal Doğan, Doğan ve Aykan. (2021). Liderlik tarzlarının bibliyometrik analizi. *Erciyes Akademi*, 35 (1), 161-189.
- Boztoprak, T., Demir, O. ve Çoruhlu, Y.E. (2016). Türkiye'de harita/geomatik mühendisliğinde yapılan doktora tezlerinin içerik analizi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 6(2), 252-260.
- Cole, F. J. & Eales, N. B. (1917). The history of comparative anatomy. Part I: A statistical analysis of the literature. *Science Progress*. 578-596.
- Çetinkaya Bozkurt, Ö. ve Çetin, A. (2016). Girişimcilik ve kalkınma dergisi'nin bibliyometrik analizi. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 11(2), 229-263.
- Diodato, V. (1994). Dictionary of bibliometrics. New York, The Haworth Press.
- Gross, P. L. K. & Gross, E. M. (1927). College libraries and chemical education. *Science*, 66(1713), 385-389.
- Hotamışlı, M. ve Erem, I. (2014). Muhasebe ve Finansman Dergisi'nde yayımlanan makalelerin bibliyometrik analizi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Temmuz, 1-20.

- Hulme, E. W. (1923). *Statistical bibliography in relation to the growth of modern civilization*. London: Grafton.
- İşler, T. İ. 2014. *Modern Finansmanda Yeni Bir Dönem: Kitlese Fonlama –Crowdfunding*. TSBM Gösterge Dergisi, Güz: 50-65.
- Kozak, N. (2001). *Türkiye'de Turizm Pazarlaması Literatürünün Gelişim Süreci: 1972- 1998 Yılları Arasında Hazırlanmış Lisansüstü Tez Çalışmaları Üzerine Biyo-Bibliyografik Bir İnceleme*. Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi. 12 (1), 26-33.
- Lluch, J., O., Velasco, E., Lopez, M. & Haba, J. (2009). Coauthorship and citation networks in Spanish history of science research. *Scientometrics*, 80 (2), 373-383.
- Osareh, F. (1996). *Bibliometrics, Citation analysis and co-citation analysis: A review of literature*. *Libri*, 46 (3), 149-158.
- Özel, Ç.H. ve Kozak, N. (2012). *Turizm pazarlaması alanının bibliyometrik profili (2000-2010) ve bir atıf analizi çalışması*. *Türk Kütüphaneciliği Dergisi*, 26(4), 715-733.
- Polat, Z.A., Saraçoğlu, A. ve Duman, H. (2019). *Harita Dergisi'nin Bibliyometrik Analizi*. *Harita Dergisi*, 161, 46-56.
- Rehn, C. ve Kronman, U. (2008). *Bibliometric handbook for Karolinska Institutet*.
- Şahap, F. (2020). *Girişimcilik Temelinde Alternatif Bir Finansman Modeli Olan Kitle Fonlaması ve Türkiye'deki Yatırımcılarına Yönelik Bir Araştırma*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi. Galatasaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, İstanbul.
- Şakar, G.D. ve Cerit, A. G. (2013). *Uluslararası alan indekslerinde Türkiye pazarlama yazını: Bibliyometrik analizler ve nitel bir araştırma*. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 27(4), 37-62.
- Tabak, A., Öztürk, T. ve Barbak, A. (2016). *Kamu politikası disiplininin kavramsal gelişimini bibliyometri kullanarak anlamak mümkün mü?: 1980-2014 döneminin bilimsel haritalama analizi*. *EUL Journal of Social Sciences*, 7 (2), 117-143.
- Tayfun, A., Ülker, M., Gökçe, Y., Tengilimoğlu, E., Sürücü, Ç. ve Durmaz, M. (2018). *Turizm Alanında Yiyecek ve İçecek ile İlgili Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi*. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 6 (2), 523-547.
- Ulu, S. ve Akdağ, M. (2015). *Dergilerde yayınlanan hakem denetimli makalelerin bibliyometrik profili: Selçuk iletişim örneği*. *Selçuk İletişim*, 9(1), 5-21.
- Ünsal, S. 2017. *Kitlese Fonlama: İş Yapma Yöntemini Değiştirecek Yeni Sistem*. İstanbul: Ceres Yayınevi.
- Üsdiken, B. ve Pasadeos. Y. (1993). *Türkiye'de Örgütler ve Yönetim Yazını*. *Amme İdaresi Dergisi*. 26 (2), 73-93.

Vural, A. (2019). Girişimciler İçin Yeni Nesil Bir Finansman Modeli “Kitle Fonlaması - Crowdfunding”:
Dünya Ve Türkiye Uygulamaları Üzerine Bir İnceleme ve Model Önerisi. Yayımlanmış Doktora
Tezi. Başkent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Ankara.